

Här undersöks

havstulpanernas liv

Havstulpaner är kanske den organism som orsakar mest bekymmer när dom sätter sig på båtbottnar. Påväxten ökar friktionen mellan båt och vatten och då ökar också bränsleförbrukningen med ökade utsläpp av miljöfarliga ämnen som följd. Ett sätt att slippa havstulpaner på båtbottnar är att borsta bort dom eller högtryckstvätta båten när havstulpanerna precis har satt sig fast. Då är de fortfarande små och lätta att ta bort. Om havstulpanerna istället får växa sig stora är de mycket besvärliga att få loss. Rengörs båten inom ett par veckor efter det att havstulpanerna har satt sig fast så undviks troligen påväxt av just havstulpaner under den fortsatta säsongen. Metoden med manuell rengöring kan vara ett alternativ till användning av giftiga båtbottnfärger. Men det förutsätter att man som båtägare vet när havstulpanerna har slagit sin ner på båten.

Havstulpaner startar sitt liv som små frisimmande larver innan dom sätter sig fast på en hård yta och utvecklas till vuxna havstulpaner. Här undersöker vi när havstulpanerna sätter sig fast. Tidigare studier visar att det sker någon gång mellan midsommar och slutet av juli. Undersökningen består av cirka 20 påväxtplattor som finns uthängda vid bryggor längs östersjökusten, från Gävleborg i norr till Malmö i söder. Plattorna kontrolleras varje vecka och när de första havstulpanerna har satt sig fast så sprids informationen till båtorganisationer och media.

FAKTA OM HAVSTULPANER

Havstulpanen är ett litet kräftdjur med ett hårt skal av kalk. Den lever av att filtrera plankton ur vattnet. I Östersjön finns det bara en havstulpanart, *Balanus improvisus*, som kom hit sittande på fartyg för cirka 150 år sedan. Den förökar sig flera gånger per år på västkusten men oftast bara en gång per år i Östersjön. Efter befruktningen kläcks små frisimmande larver som kan driva med vattenmassorna långa sträckor. Efter ett tag sätter de sig fast på en hård, slät yta. De utsöndrar ett lim från särskilda körtlar och fäster sig med huvudet före mot den hårda ytan. Det räkliknande djuret ligger sedan på rygg, bygger ett skal omkring sig och växer sig större.

Studien genomförs av Skärgårdsstiftelsen och Länsstyrelsen i Stockholms län i samarbete med andra Länsstyrelser, båtorganisationer, privatpersoner m.fl.

Vill du veta mer om projektet kan du besöka www2.ab.lst.se/infobalt/havstulpan.htm

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
I STOCKHOLMS LÄN